בס"ד

"הדף היומי לתולדותנו"

יום **ב'**, **ג'** במנחם **אב** תשס"א (**23** ביולי)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

היום, **ג' באב**, בשנת תש"ז (1947-5707), **הועברו פליטי אוניית המעפילים "אקסודוס" לאוניות גירוש בריטיות** שנועדו להחזירם לנמל המוצא בצרפת.

<u>הרקע לפרשה שהיתה לסמל למאבק על זכות העליה החופשית לארץ-ישראל:</u>

המדיניות שהתגבשה מסתיו 1945 ראתה ב'שארית הפליטה' וב'עקורים' באירופה מנוף עיקרי במאבק המדיני להקמת המדינה (8 שנים לאחר פרסום מסקנות וועדת פיל) ובהמשך ההעפלה לארץ-ישראל – זירת מערכה מרכזית במאבק ההוא. בנוב' 1946 רכש "המוסד לעליה ב' " את הספינה האמריקנית 'פרזידנט גרפילד'. הספינה, במקורה נועדה להיות ספינת טיולים לשיט נהרות וחופים, במלה"ע ה-II הוסבה לצרכי הצי. היא היתה יכולה להסיע יותר מ-4000 נוסעים, והיתה האוניה הגדולה ביותר שהפעיל עד אז המוסד לעליה.

בהסעה הזו ביקשו אנשי המוסד להקל את לחץ העקורים היהודים לצאת מהמחנות בגרמניה, וגם לארגן מבצע העפלה מקיף וחסר תקדים בממדיו, שימשוך סיקור תקשורתי בין-לאומי ויסב את שימת-לבם של חברי וועדת החקירה של האו"ם לעניין ארץ-ישראל (**UNSCOP**), שאותה עת עשו בארץ-ישראל במסגרת תפקידם.

בתוך שבוע ימים, בתחילת יולי 1947, הועברו 4500 פליטים יהודים מן המחנות בגרמניה לדרום צרפת, והועלו על סיפונה של אקסודוס. בסיוע חשאי של שרי ממשלה סוציאליסטים בצרפת וכן של שירותי הבטחון הצרפתיים, שאהדו את העניין היהודי והציוני – אגב עימות פוליטי עז בקרב הממשלה הצרפתית עם תומכי עמדת הבריטים – נעשה על אדמת צרפת המבצע הלוגיסטי המורכב ובעל השפעות מדיניות מובהקות.

עם שחר כ"ג בתמוז (11 ביולי) הפליגה האוניה מזרחה, לעבר חופי ארץ-ישראל. בלב ים הסבה את שמה ל- "**יציאת אירופה תש"ז** " – "**אקסודוס 1947**". כל עת המסע, בו שהו באוניה בצפיפות רבה אך מתוך שמירה על משמעת פנימית מ רשימה, עקבו כלי שיט בריטיים אחר האוניה, וכבר לפני הגיעה לתחום המים הטריטוריאליים של ארץ-ישראל, סגרו עליה משחטות בריטיות וכיוונו אותה לעבר נמל חיפה. שם התנהל מאבק אלים עם הפליטים שעל האוניה, שהתנגדו בתקיפות לפינוי, והמאבק החריף הסתכם בשלושה הרוגים ופצועים רבים [ר"ל].

היום, כאמור, **הועברו פליטי אוניית המעפילים "אקסודוס" לאוניות גירוש בריטיות** שנועדו להחזירם לנמל המוצא בצרפת. דבר זה היה חידוש במדיניות הבריטים. מאז אוג' 1946 שולחו המעפילים הנתפסים לקפריסין, אך לגבי האקסודוס החליטו הבריטים להחזיר את הפליטים היהודים אל המדינות שאיפשרו את יציאתם מאירופה, ובכך למנוע מהן לסייע למאבק הציונים. ...{ההמשך, בע"ה, מחר} [האנציקלופדיה של השואה]

§§§

<u>מקצת דברים על הליכות 9 הימים שבין ראש חודש אב ועד תשעה בו:</u>

בגלל האווירה הקשה של ימיו הראשונים של חודש אב, אין עושים כל דבר המביא לידי שמחה. לכן, אין עוסקים בבניין של שמחה או ציור או סיוד לדירה. אבל, אם אין לו בית-דירה, מותר לבנות. כגון זה, אין סורגים או תופרים או רוקמים בגדים חדשים בימים אלה, אפילו בכוונה ללובשם רק אחרי ט' באב. ואין קונים בגדים – לא חדשים ולא ישנים. אולם, כל זה אינו אלא **שלא** לשם מצוה. אבל, לצורך מצוה, כמו לבנות בית חתנות עבור מי שלא קיים עדיין מצוות **פריה ורביה** או לקנות בגדים חדשים עבורו, מותר. היה חושש שיתייקרו הבגדים אחרי תשעה באב, מותר לקנות, ובלבד שלא ילבשם (בדומה לזה, רכישת מכונית. אך יש לשאול על-כך שאלת-רב). השוחטים מצניעים את סכיני השחיטה שלהם

"...עת צרה היא ליעקב וממנה יוושע." [ירמיה ל' 7]

יום נעים, בציפיה לישועה!

למעוניינים לקבל את הדף, נא התקשרו לטל. 6432843 - 08 (מרדכי)

בס"ד

"הדף היומי לתולדותנו"

יום **ב'**, **ג'** במנחם **אב** תשס"א (**23** ביולי)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

עד אחרי תשעה באב, ואין שוחטים בימים אלה אלא לצורך חולה, לצורך שבת ולסעודת מצוה.

[ספר התודעה]

"...עת צרה היא ליעקב וממנה יושע." [ירמיה ל' 7]

יום נעים, בציפיה לישועה!

למעוניינים לקבל את הדף, נא התקשרו לטל. 6432843 - 08 (מרדכי)